

Anne Stoffel

Een paardenaam

Anne Stoffel (1946) vertaalde proza, poëzie, toneel en brieven van onder meer Anton Tsjechov, Marina Tsvetajeva, Vladimir Nabokov, Vasili Grossman, Dmitri Sjostakovitsj en Boris Ryzji. Zij was tweemaal gastredacteur van het literaire tijdschrift De Tweede Ronde. In 2005 ontving zij de Aleida Schotprijs. Sinds 2010 is zij een van de docenten Russisch aan de VertalersVakschool Amsterdam.

Een paardenaam

Voor deel 2 van de verzamelde verhalen van Tsjechov moest ik een verhaal vertalen dat me onvertaalbaar leek, *Losjadinaja familia* (*Een paardenaam*). Meneer Boeldejev heeft vreselijke kiespijn en Ivan raadt hem aan een telegram te sturen naar een wondergenezer die de pijn op afstand kan 'bezweren'. Die man woont in Saratov maar hoe heet hij ook alweer... Een naam die iets met paarden te maken heeft... Ivan peinst hardop, de omstanders denken mee, ze komen met alle mogelijke namen, heel inventief, maar de juiste naam is er niet bij. Steeds meer mensen voert Tsjechov ten tonele die steeds meer namen bedenken, totdat Boeldejev, nadat er veertig namen zijn genoemd, in wanhoop besluit de kies te laten trekken. De dokter wordt gehaald, hij trekt de kies en rijdt weer weg in zijn rijtuigje. Hij ziet Ivan lopen en vraagt of deze hem wat haver wil verkopen voor zijn paard. Dan herinnert Ivan zich de naam van de wondergenezer...

Normaal ben ik er niet voor om Russische namen die iets betekenen, te vernederlandsen; je kunt in een verhaal dat duidelijk in Rusland speelt moeilijk allerlei Nederlanders laten rondlopen. Maar in dit geval was het komische effect belangrijker dan de couleur locale. Dus ik begon Nederlandse 'paardenamen' te bedenken – Hengst, Van der Paard, Paardekoper... Een volgend personage bedenkt Dissel, Zadelhoff, Van der Hoeven... Ik gebruikte het telefoonboek van Amsterdam om te controleren of die namen wel bestonden en om op meer ideeën te komen. Ik vond het wel een leuk puzzeltje, maar ik zag op het laatst niet meer wat er nu zo leuk was aan het verhaal.

Toen het boek verschenen was, dacht ik: toch eens kijken hoe dat verhaaltje er nou in druk uitziet. Ik las het en bij een van de opsommingen van 'paardenamen' schoot ik spontaan in de lach. En toen ik aan het slot vernam dat de wondergenezer Haverkamp heette, was ik eigenlijk best tevreden met mijn vertaling.